

Motion till riksdagen

1988/89:Ub336

av Ingvar Eriksson (m)

Naturkunskap i skolan m.m.

Den allmänna debatten kring jord- och skogsbruket, dess produktionsformer, miljöpåverkan m.m. har under lång tid tyvärr präglats av mycken okunskap och tyckande. Massmedia av olika slag har ofta inte heller bidragit till en sakligare debatt. Det är viktigt att vi får debatt baserad på kunskap och saklighet till stånd.

Jord- och skogsbruk har under årtusenden varit en del i det ekologiska kretsloppet och systemet. Växtnäringsämnen allt ifrån kolet i luftens koldioxid till kväve, fosfor och kalium m.fl. beskriver i naturen sina bestämda kretslopp liksom vatten.

Kvävet, som nu framställs som den stora förstöraren, är ju en av de viktigaste förutsättningarna för mänskligt liv vid sidan om vatten och luft.

I vårt humida klimat har vi sedan årtusenden haft läckage av växtnäringsämnen till luft och vatten – ett naturligt kretslopp i samarbete med andra organismer i vårt ekologiska system såsom bakterier, svampar och olika markdjur, vattendjur och vattenväxter.

Det torde vara klarlagt att jordbruket under de senaste 40 åren som en följd av en medveten politiskt styrd produktionsordning i vissa fall ökat läckaget av växtnäringsämnen till luft och vatten men även att en ökning av skördarna i sig ökar försurningen genom det lagbundna utbytet av positiva växtnäringsjoner i markvätskan mot surgörande vätejoner. Detta är ofta en följd av att tillförseln av växtnäring icke varit balanserad. Att i ett sådant läge lägga skatter på växtnäring är olyckligt och högst diskutabelt ur miljösynpunkt.

Den uppmätta förekomsten av bekämpningsmedel i vårt grundvatten är långt allvarigare men bör med ökad utbildning, bättre teknik och utveckling av bekämpningsmedlen, kunna bemästras.

Det mest allvarliga i vår miljösituation är icke jordbruket utan den stora tillförseln av olika växtnäringsämnen i form av kväve och koldioxid som sker vid förbränning av drivmedel och fossila bränslen.

Den ohämmade nyemissionen av koldioxid som följer av till synes rena energislag som naturgas måste balanseras av en motsvarande kolsyreassimilation. Sådan sker inte endast i de så ofta och med all rätt framhållna regnskogarna på vår jord utan överallt där gröna växter finns och utvecklas. Växternas kolsyreassimilation står i direkt förhållande till den mängd torrsbstans, som t.ex. ett hektar producerar/år. I vårt land producerar våra skogar 1,5–3 ton TS/ha/år medan ett ha sockerbetor åstadkommer 10–14 ton TS och ett ha höstvetete producerar 8–12 ton TS/ha/år. Allt detta undanhålls

allmänheten liksom att utbildningen i elementär naturkunskap saknas i grundskolan och gymnasiet på ett flertal linjer.

Mot. 1988/89
Ub336

Det måste ske en allmän förbättring av elementär naturkunskap hos inte bara våra skolungdomar och studerande på olika nivåer utan även hos alla dem som har att utreda och fatta beslut i frågor om jord- och skogsbruk, miljöärenden o.dyl.

Ett bättre utnyttjande av all den biologiska kompetens, som finns bl.a. i våra lantbruksnämnder och andra organ, som nu ägnar sig huvudsakligen åt rent administrativa uppgifter, måste komma till stånd. Även utbildningsmöjligheterna i TV och radio bör kunna ställas till förfogande för att med snabbhet och effektivitet göra varje samhällsmedborgare delaktig av de fundamentala kunskaper som krävs för att rätt kunna utnyttja sina demokratiska rättigheter till gagn för vårt land och folk.

Hemställen

Med hänvisning till det anförda hemställs

att riksdagen av regeringen begär förslag om förbättrad utbildning i elementär naturkunskap inom skolan m.m.

[att riksdagen av regeringen begär förslag om bättre utnyttjande av radio och TV i denna utbildning samt i informationen till allmänheten.¹]

Stockholm den 24 januari 1989

Ingvar Eriksson (m)

¹ 1988/89:Kr.352